

Eleccions municipals i procés polític

Les properes eleccions municipals seran un moment important per al futur polític del país. Es marcaran tendències i canvis significatius en algunes ciutats i pobles respecte als resultats de fa quatre anys. Però cal no confondre què està en joc en cada tipus d'eleccions. Les municipals estan presidides per lògiques diferents que les eleccions de caràcter general. Hi intervenen factors, diguem-ne, més *minifundistes*. Per exemple, el prestigi (o no) dels alcaldes i dels equips de govern hi juga un paper clau. En aquest sentit, les municipals no seran la *primera volta* de les eleccions al Parlament de Catalunya. Els resultats no són extrapolables.

Més que el mapa electoral que quedi dibuixat la nit del 24 de maig, serà políticament més important el mapa que quedi establert dues setmanes després, el mapa dels alcaldes i dels equips de govern dels ajuntaments (i de les diputacions). I això passa pels pactes postelectorals dels partits.

A ningú se li escapa que si el mapa dels nous governs locals té un color sobiranista en quasi tot el país, això serà llegit com un signe clar favorable al procés d'independència, tant per part dels ciutadans com per part d'actors internacionals. Serà la primera vegada en 36 anys que les eleccions municipals catalanes tindran una lectura internacional. I aquí el cas de la ciutat de Barcelona resulta emblemàtic. Un mapa amb predomini sobiranista però amb la capital d'un altre color diluiria molt el sentit polític dels resultats.

D'altra banda, crec que analitzar les properes eleccions municipals només en termes tradicionals de dreta-esquerra, separats dels objectius del procés polític actual, resulta un plantejament antiquat. El que està precisament en joc amb la independència (o amb el manteniment de la dependència) és aconseguir (o no) una democràcia de molta més qualitat, un estat del benestar desenvolupat amb serveis socials, d'ensenyament i de sanitat comparables als de països nòrdics o Holanda, poder decidir en política econòmica i fiscal, ser un actor propi en política europea i internacional, establir quotes de productivitat i inversions en recerca i innovació comparables a les dels estats punters del món, fer polítiques redistributives eficients que combatin la pobresa i l'exclusió i disminueixin de manera dràstica les desigualtats socials, incrementar les pensions, decidir les polítiques ecològiques i energètiques, aprofundir en polítiques de gènere, etc. També està en joc decidir un model municipal molt més mo-

FERRAN REQUEJO

CATEDRÀTIC DE CIÈNCIA POLÍTICA, UPF

dern i adequat a les característiques del país, sense els condicionants centralistes i uniformitzadors del model actual.

Establir un estat independent suposa decidir les pròpies interdependències en un món global, institucionalitzar una democràcia avançada, i una societat i estat del benestar. Projecte "nacional", projecte socioeconòmic i qualitat democràtica van junts, no separats. Si predomina la contraposició dreta-esquerra en les decisions postelectorals, guanyi qui guanyi, el país hi sortirà perdent. Potser això no passarà, però recordar-ho no em sembla sobrer.

No hi ha cap indicador pràctic que un canvi al Congrés de Diputats i al govern central –tingui la composició que tingui després de les properes eleccions espanyoles– comporti reformes profundes sobre el reconeixement i l'acomodació del pluralisme nacional de l'Estat. Tant el PP com el PSOE són forces presidides per un fort nacionalisme d'estat, impossible de canviar tant per qües-

tions relacionades amb les tensions internes d'aquests partits com amb les idees i actituds d'una cultura política afrancesada i jacobina en el cas del PSOE i espanyolament autoritària en el cas del PP. Podem semblar transcórrer per unes coordenades nacionalistes semblants en versió *centralisme democràtic 2.0* (juntament amb el PP és l'únic partit significatiu a Catalunya que no té la seva direcció en el país).

I després de les municipals? El debat sobre si les properes eleccions al Parlament tindran o no un caràcter "plebiscitari i constituent" no deixa de ser una mica ingenu. Al final, aquest caràcter el donaran, sobretot, els resultats de les eleccions. (L'acord perquè CiU i ERC presentin llistes separades s'ha de mantenir ni que sigui per qüestions de mera professionalitat. Es tracta d'un tema "tancat" amb un acord que, en tot cas, no més seria modificable per un nou acord entre les dues parts.)

Si els partits sobiranistes obtenen una majoria de representants, els esdeveniments es poden accelerar per la via dels fets. En aquest cas, una seqüència seria: declaració solemne del Parlament en favor del procés, estructures d'estat, política internacional, mobilització ciutadana i, finalment, proclamació de la independència. Si aquests partits, per contra, no obtenen majoria d'escons, seguirem més o menys com fins ara, en una situació política presidida per la tensió permanent amb les institu-

cions d'un estat hostil al país i gens interessat a resoldre civilitzadament el tema de fons. Un escenari inestable.

Els quatre vectors fonamentals en què crec que cal fonamentar el procés polític en els propers temps són el reforçament d'una majoria social a favor d'un projecte inclusiu i transversal d'independència dirigit a tota la ciutadania, la congruència política de l'estratègia dels partits i de les organitzacions socials, mantenir un lideratge sòlid i implementar una més extensa i intensa política internacional –més basada

en la via dels fets i dels interessos que en la de paraules que pretenen obtenir empatia amb els greuges aliens.

Iniciem una etapa que pot ser decisiva. També per a les generacions futures. Cal no perdre el temps, però tampoc sucumbir a la pressa. La gestió del temps requereix intel·ligència emocional i unitat estratègica. Minimitzar els errors resultarà probablement més decisiu que voler mfaximitzar immediatament els encerts. La història del futur es mirarà atentament aquests anys i el que vegi indicarà la qualitat de la generació política actual.

XAVIER BERTRAL

Un mapa de Catalunya amb predomini sobiranista però amb la capital d'un altre color diluiria el sentit polític dels resultats

L'acord entre CiU i ERC per presentar llistes separades s'ha de mantenir, encara que sigui per una qüestió de professionalitat